

JSES

Journal of Sustainable Educational Studies

Geliş/Received: 14.01.2022 Kabul/Accepted: 03.03.2022

İLKOKUL TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDAKİ ŞİİRLERİN ÇOCUĞA GÖRELİK AÇISINDAN İNCELENMESİ¹

Aykut NARİN²

Özet

Bir edebî tür olarak şiirler eğitim öğretimin tüm kademelerindeki Türkçe ders kitaplarında önemli bir yer tutmaktadır. Şiir estetik bir bakış açısıyla yazılır ve ölçü, kafiye, asonans, aliterasyon gibi birtakım ahenk unsurlarını barındırır. Bu yönüyle düz yazıdan ayrılır. Çocuklara şiirsel bir bakış açısı kazandırmak adına ders kitaplarında ilkokuldan itibaren şiirler yer almaktadır. Çocuk kitaplarının çocuğa görelilik kavramı açısından taşınması gereken bazı özellikler vardır. İlkokul Türkçe ders kitaplarında yer alan tüm metinlerde olduğu gibi şiirlerde de çocuğa görelilik kavramı hassasiyetle incelenmesi gereken bir konudur. Bu çalışmanın amacı ilkokulda ders kitabı olarak okutulan Türkçe kitaplarındaki şiirlerin çocuğa görelilik bağlamında incelenmesidir. İnceleme sırasında araştırmacı tarafından çocuğa görelilik kriterlerine göre hazırlanan sorularla veriler analiz edilmiştir. Araştırmanın yöntemi doküman analizidir. İlkokul 1, 2, 3 ve 4. sınıflar olmak üzere, Türkçe ders kitabı olarak okutulan dört kitapta toplam 51 şiir bulunmaktadır. Şiirlerin tamamı görsellerinden temasına, biçim ve içerik açısından incelenmiş olup, şiirlerin çocuğa göreliliği ile ilgili çıkarımlarda bulunulmuştur. Araştırma sonucuna göre ilkokul Türkçe ders kitaplarında yer alan bazı şiirlerin çocuğa görelilik kavramı açısından uygun olmadığı anlaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: İlkokul Türkçe dersi; şiir; çocuğa görelilik

EXAMINATION OF POEMS IN PRIMARY SCHOOL TURKISH TEXTBOOKS IN TERMS OF RELATED TO CHILDREN

Abstract

As a literary genre, poems occupy an important place in Turkish textbooks at all levels of education. The poem is written from an aesthetic point of view and contains some elements of harmony such as meter, rhyme, assonance, alliteration. In this respect, it differs from prose. In order to give children a poetic perspective, there are poems in the textbooks since primary school. There are some features that children's books should have in terms of the concept of being suitable for the child. As in all texts in primary school Turkish textbooks, the concept of childlikeness in poems is a subject that needs to be examined sensitively. The aim of this study is to examine the poems in Turkish books taught as textbooks in primary school in the context of child-appropriateness. During the examination, the data were analyzed with questions prepared by the researcher according to the criteria of being suitable for the child. The method of the research is document analysis. There are a total of 51 poems in four books, which are taught as Turkish textbooks for primary school 1st, 2nd, 3rd and 4th grades. All of the poems have been examined in terms of form and content, from their visuals to their themes, and inferences have been made about the relevance of the poems to the child. According to the results of the research, it has been understood that some of the poems in the primary school Turkish textbooks are not

¹ Bu çalışma 18-19 Aralık 2021 tarihlerinde FSMVU Eğitimde Mükemmeliyet Araştırmaları Kongresi'nde (EMAK-2021) sunulan sözlü bildirimini genişletilmiş hâlidir.

² Öğretmen, MEB, İl Millî Eğitim Müdürlüğü ARGE, Gaziantep-Türkiye, ayktrnrn@gmail.com, ORCID: 0000-0001-8371-2182

suitable for the concept of relativity to the child.

Keywords: Primary school Turkish lesson; poetry; relative to the child

Makale Türü (Article Type): Araştırma Makalesi/Research Article

Kaynakça Gösterimi: Narin, A. (2022). İlkokul Türkçe ders kitaplarındaki şiirlerin çocuğa görelilik açısından incelenmesi. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, (Ö1), 133-144.

1. GİRİŞ

İnsanların birbirleriyle anlaşabilmeleri için en gerekli öğelerden biri dildir ve dili etkili kullanabilmek kişiler arası iletişimin verimliliği için oldukça önemlidir (Ercan, 2014). Öğrencilerde dil becerilerinin geliştirilmesi, ilkökul yıllarından itibaren verilen Türkçe dersleriyle sağlanmaktadır. Bu derslerde ana materyal olarak kullanılan Türkçe ders kitaplarının barındırdığı metinlerin; öğrencilerin gelişim düzeyine, ilgi ve isteklerine uygun olması gerekmektedir (Kolaç, 2009). Çünkü Türkçe dersi anlatan öğretmenler genellikle ders kitabından faydalanarak dersini sürdürmektedir (Özbay, 2002, s. 37). Türkçe ders kitaplarında işlenen konular okuma, anlama ve anlatmaya yönelik metinler aracılığıyla anlatılmaktadır (Baş, 2003). Bu metin türlerinden biri de şiirlerdir. Duyguların ve düşüncelerin bir ahenk içerisinde kelimelere aktarıldığı tür olan şiirler, birden çok düşünceyi kısa ve öz olarak içerebilmesi yönüyle önemli bir türdür (Akyol, 2006, s. 121). Şiirde dil, estetik öğelerle birlikte ustaca kullanılır ve bu yönüyle şiirler bir dilin zenginliğini yansıtan en büyük unsurlardandır (Coşkun ve Açık, 2006). Bu zenginlik sonucunda anlamda oluşan çeşitlilik; çocukların yorumlama ve okuduğunu anlamlandırma konusunda gelişmelerini sağlamaktadır (Katip-Çıraklı, 2019).

Çocukların bir metinden yaptıkları çıkarımlar ve metni algılamaya dönük uğraşları yetişkinlerinkine göre farklıdır. Bu yüzden çocuklara yönelik hazırlanan metinlerde hayal kurmaya, düşünmeye yönlendirecek özellikler bulunmalıdır (Saltık, 2019). Şiirlerde de bu durum geçerlidir. Bir metne çocuk şiiri denebilmesi için şiir dilinin ve şiirde anlatılanların çocuğa görelilik bağlamında hazırlanması gerekmektedir (Kaya, 2013). Genellikle çocuk şiirlerinde, işlenen temalar bağlamında, çocuklara kazandırılmak istenen davranışlar konu olarak alınmaktadır ve bu da çocuk ders kitaplarındaki diğer yazın türlerinde olduğu gibi şiirlerin de öncelikli amacının eğitim öğretim faaliyetlerine destek verecek birer materyal olarak kullanılmasının amaçlandığını göstermektedir (Bayat ve Çetinkaya, 2017). Şiir, ders kitaplarına alınmasındaki bu öncelikli amaca hizmet etmesinin yanı sıra, Türkçe Öğretiminde dört temel dil becerilerinin çocuklara kazandırılması noktasında, dilin tüm inceliklerini içerisinde barındırabilmesi yönüyle, faydalanılabilecek önemli bir türdür (Şahbaz, 2003). Tüm bunlar göz önüne alındığında çocuklar için bu derece öneme sahip olan çocuk şiirlerinde çocuğa görelilik ilkesinin önemi de ön plana çıkmaktadır. Çünkü çocuğa görelilik bir şiirin yazınsal ölçütler çerçevesinde çocuğun bakış açısı dikkate alınarak, ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda yazılması gerektirir (Çer, 2016).

Ders kitaplarını farklı açılardan incelendiği ve değerlendirildiği gerek lisansüstü tezler gerekse akademik makaleler olmak üzere alanyazında birçok çalışma bulunmaktadır (Ülper, 2010, s. 251). Bu çalışma ilkökul Türkçe ders kitaplarında bulunan şiirlerin çocuğa görelilik bağlamında incelenmesini amaçlamaktadır.

1.1. Problem

Türkçe ders kitaplarıyla ilgili Canlı (2015), Çer (2016), Küçükavşar ve Hasırcı'nın (2013) araştırmaları gibi yapılan birçok araştırma ve inceleme vardır. Buna rağmen –ilkokul ders kitaplarında yer alan- çocuklarda estetik düşünme becerisi ve temel dil becerilerini (dinleme, okuma, yazma, konuşma) destekleyen önemli edebi türlerden olan şiirlerin çocuğa görelilik yönünden incelendiği bir araştırma bulunmamaktadır. Çocuk için yazılan her türde olduğu gibi şiirlerde de çocuğa görelilik büyük önem taşımaktadır. İlkokullarda eğitim öğretimin sürdürülmesi sürecinde bir ders materyali olarak kullanılan ilkökul Türkçe ders kitapları içerisinde birçok şiir barındırmaktadır. Dolayısıyla bu şiirlerin çocuğa görelilik bağlamında incelenmesi, bu konudaki eksikliklerin giderilmesi için önemlidir. Araştırma amacı ilkökul Türkçe ders kitaplarının çocuğa görelilik açısından uygun olup olmadığını tespit etmek ve çözüm önerileri sunmaktır.

1.2. Problem Cümlesi

İlkokul Türkçe ders kitaplarındaki şiirlerde çocuğa görelilik ilkesi açısından uygun mudur?

1.3. Alt Problemler

1. Şiirin ana teması çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarına uygun mu? (İ. İ.)
2. Şiir görseli şiiri yansıtmakta yeterli mi? (Ş. G.)
3. Şiirde çocuğun iç dünyası göz önünde bulundurulmuş mu? (Ç. İ. D.)
4. Şiir, dilin zenginliklerini içeriyor mu? (Gerçek-mecaz anlam/ Yan anlam/ somut-soyut ifadeler) (D. Z.)
5. Şiirde yazım kuralları ve noktalama işaretleri uygun kullanılmış mı? (Y. N.)
6. Şiirde iletmek istenen düşünce doğrudan mı, hissettirme yoluyla düşünceye çocuğun ulaşmasına olanak sağlanarak mı veriliyor? (D. H.)
7. Şiirin dili sade mi? Çocuğun söz dağarcığına uygun mu? (D. S. D.)
8. Şiir ahenk unsurlarını içinde barındırıyor mu? (A. U.)
9. Şiirde duygu var mı? (Ş. D.)
10. Şiirin konusu ders ile uyumlu mu? (Ş. K. U.)

2. YÖNTEM

Bu araştırma nitel bir araştırmadır. Araştırmanın yöntemi “doküman incelemesidir”. Araştırmanın yapılacağı Türkçe ders kitaplarında yer alan şiirler çocuğa görelilik bağlamında alt başlıklar halinde incelenmiştir. Oluşturulan alt başlık ve sınıflandırmalar, Yıldırım (2012), Günesu (2015), Küçükavşar ve Hasırcı'nın (2013) çocuğa görelilik konusundaki benzer çalışmalarında yer alan ölçütler dikkate alınarak yapılmıştır. Bu ölçütler: çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarına uygunluk, görsel, çocuğun iç dünyasına uygunluk, dilin zenginliklerini içermesi, yazım kuralları ve noktalama, iletmek istenen düşünce doğrudan mı hissettirme yoluyla mı iletildiği, şiirde dil, söz dağarcığına uygunluk, ahenk unsurları, şiirde duygu, şiirin konusunun ders ile uyumu şeklindedir. Tüm problem cümlelerinin şiire göre cevaplandırılacağı şekilde yarı yapılandırılmış bir form hazırlanmıştır. Hazırlanan form ile veriler toplanmış ve tablolar halinde bulgular paylaşılmıştır.

2.1. Verilerin Toplanması ve Analizi

İlkokul Türkçe ders kitabı olarak derslerde kullanılan söz konusu kitaplarda 1. sınıf 13, 2. sınıf 15, 3. sınıf 11 ve 4. sınıf 12 olmak üzere toplamda 51 çocuk şiiri bulunmaktadır. Kitaplardaki şiirler benzer çalışmalarda yer alan çocuğa görelilik kıstasları doğrultusunda incelenmiştir. Araştırma kapsamında hazırlanan yarı yapılandırılmış form ile tüm şiirler hakkında veriler toplanarak istatistikî bilgilere ulaşılmış ve tablolar oluşturulmuştur. Formda yer alan sorular yukarıda alt problemler başlığı altında verilen sorulardır. Şiirler bu sorular altında incelenmiş olup, tabloda sorularla alakalı kısaltmalar kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu araştırmada MEB tarafından İlkokullarda Türkçe Ders Kitabı olarak okutulan kaynaklardaki çocuk şiirleri, çocuğa görelilik açısından incelenmiş olup, toplam 51 şiir üzerinde çalışılmıştır. Tablo 1, 2, 3, 4'te tüm kitapların temalara dağılımı belirtilmiştir.

Tablo 1. 1. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Şiirler

Tema	Tema Adı	Şiir
1. Tema	Millî Kültürümüz	- Saygı Ailesi - Ailemiz - Aile Bireyleri - Müzeler
2. Tema	Bilim ve Teknoloji	- Bilim ve Teknoloji
3. Tema	Millî Mücadele ve Atatürk	- Atatürk - Dünya Çocuk Bayramı - Çocuk ve Ağaç - Bayrağım
4. Tema	Okuma Kültürü	- Bilgi Kuşu (Dinleme Metni)

- Kitap
- Benim Şiirim

Tablo 1’de 1. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki şiirlerin temalara göre dağılımı verilmiştir. 1. sınıf Türkçe ders kitabında Millî Kültürümüz, Bilim ve Teknoloji, Millî Mücadele ve Atatürk ve Okuma Kültürü olmak üzere toplam dört tema yer almaktadır. Kitapta 1. temada 4; 2. temada 1; 3. temada 4 ve 4. temada 3 olmak üzere toplam 12 şiir bulunmaktadır.

Tablo 2. 2. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Şiirler

Tema	Tema Adı	Şiir
1. Tema	Çocuk Dünyası	- Alfabe - Uçurtma Tekerlemesi - Oyun
2. Tema	Millî Mücadele ve Atatürk	- Önce Atatürk - Atatürk
3. Tema	Erdemler	- Yaşlı Kadın - Çocuklar (Dinleme Metni)
4. Tema	Millî Kültürümüz	- Biri Var ki - Bayrak
5. Tema	Doğa ve Evren	- Dünya
6. Tema	Vatandaşlık Bilinci	- Trafik - Kumbara
7. Tema	Sağlık ve Spor	- Sporcu
8. Tema	Bilim ve Teknoloji	- Teknoloji - Taşıtlara Sesleniş

Tablo 2’de 2. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan şiirlerin temalara göre dağılımı belirtilmiştir. 2. sınıf Türkçe ders kitabında Çocuk Dünyası, Millî Mücadele ve Atatürk, Erdemler, Millî Kültürümüz, Doğa ve Evren, Vatandaşlık Bilinci, Sağlık ve Spor, Bilim ve Teknoloji olmak üzere toplam sekiz tema yer almaktadır. Kitapta 1. temada 3; 2. temada 2; 3. temada 2; 4. temada 2; 5. temada 1; 6. temada 2; 7. temada 1; 8. temada 2 olmak üzere toplam 15 şiir bulunmaktadır.

Tablo 3. 3. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Şiirler

Tema	Tema Adı	Şiir
1. Tema	Birey ve Toplum	- Ev Ödevi - Çakıl Taşı
2. Tema	Millî Kültürümüz	- Atatürk’ün Sesi
3. Tema	Sağlık ve Spor	- Kolesterol - Oynuyorum
4. Tema	Vatandaşlık	- Televizyondaki Reklamcı Amca
5. Tema	Bilim ve Teknoloji	- Saatlerimiz - Teknoloji
6. Tema	İletişim	- Cep Telefonu
7. Tema	Millî Mücadele ve Atatürk	- 19 Mayıs
8. Tema	Doğa ve Evren	- Ornitorenk

Tablo 3'te 3. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan şiirlerin temalara göre dağılımı gösterilmiştir. 3. sınıf Türkçe ders kitabında Birey ve Toplum, Millî Kültürümüz, Sağlık ve Spor, Vatandaşlık, Bilim ve Teknoloji, İletişim, Millî Mücadele ve Atatürk, Doğa ve Evren olmak üzere toplam sekiz tema bulunmaktadır. Kitaptaki 1. temada 2; 2. temada 1; 3. temada 2; 4. temada 1; 5. temada 2; 6,7 ve 8.temalarda birer şiir olmak üzere toplamda 11 şiir bulunmaktadır.

Tablo 4. 4. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Şiirler

Tema	Tema Adı	Şiir
1. Tema	Çocuk Dünyası	- Arkadaşlık - İyi Dilekler Günü
2. Tema	Millî Mücadele ve Atatürk	- Başkomutan Mustafa Kemal - Kurtuluş
3. Tema	Erdemler	- Sevgi Çelengi
4. Tema	Millî Kültürümüz	- Bayrak - Anadolu Sevgisi
5. Tema	Doğa ve Evren	- Yağmur - Doğanın Sesi
6. Tema	Sanat	- Sinema
7. Tema	Birey ve Toplum	- Sözcükler
8. Tema	Bilim ve Teknoloji	- Akıl Aydınlığında

Tablo 4'te 4. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki şiirlerin temalara göre dağılımları gösterilmiştir. 4. sınıf Türkçe ders kitabında Çocuk Dünyası, Millî Mücadele ve Atatürk, Erdemler, Millî Kültürümüz, Doğa ve Evren, Sanat, Birey ve Toplum, Bilim ve Teknoloji olmak üzere toplam sekiz tema bulunmaktadır. Kitaptaki 1. temada 2; 2. temada 3; 3. temada 1; 4. temada 2; 5. temada 2; 6,7 ve 8. temalarda birer şiir olmak üzere toplamda 11 şiir bulunmaktadır.

İlkokul 1, 2, 3, 4. Sınıf Türkçe ders kitaplarında asıl metin, serbest okuma metni ve tema sonu değerlendirmedeki soru metni olmak üzere toplamda 51 adet şiir yer almaktadır. Alt problem olarak belirlenen: “Şiirin ana teması çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarına uygun mu? (İ. İ.); Şiir görseli şiiri yansıtmakta yeterli mi? (Ş. G.); Şiirde çocuğun iç dünyası göz önünde bulundurulmuş mu? (Ç. İ. D.); Şiir, dilin zenginliklerini içeriyor mu? (Gerçek-mecaz anlam/ Yan anlam/ somut-soyut vb. ifadeler) (D. Z.); Şiirde yazım kuralları ve noktalama işaretleri uygun kullanılmış mı? (Y. N.); Şiirde iletilmek istenen düşünce doğrudan mı, hissettirme yoluyla düşünceye çocuğun ulaşmasına olanak sağlanarak mı veriliyor? (D. H.); Şiirin dili sade mi? Çocuğun söz dağarcığına uygun mu? (D. S. D.); Şiir ahenk unsurlarını içinde barındırıyor mu? (A. U.); Şiirde duygu var mı? (Ş. D.); Şiirin konusu ders ile uyumlu mu? (Ş. K. U.)” sorularına dair inceleme yapılmıştır. Kitaplardaki bütün şiirler, çocuğa görelilik kriterleri olarak belirlenen bu sorular kapsamında değerlendirilmiş olup bulgulara dair sonuçlar Tablo 5, Tablo 6, Tablo 7 ve Tablo 8'de belirtilmiştir. Tablolardaki sonuçlara dair açıklamalara tablo altlarında detaylı bir şekilde yer verilmiştir.

3.1. 1. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Şiirlerden Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde 1. Sınıf Türkçe ders kitaplarındaki şiirler çocuğa görelilik kavramına göre incelenmiştir. Bulgular Tablo 5'te belirtilmiştir.

Tablo 5. İlkokul 1. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Şiirlerin Çocuğa Göreliliği

Şiir Adı	İ. İ.	Ş.G.	Ç.İ.D.	D.Z.	Y.N.	D.H.	D.S.D.	A.U.	Ş.D.	Ş.K.U.
Saygı Ailesi	E	H	H	E	H	D	E	E	H	E
Ailemiz	E	E	E	E	E	D	E	E	E	E

Aile Bireyleri	E	E	E	E	H	D	E	E	E	E
Müzeler	E	H	H	H	E	D	H	E	H	E
Bilim ve Teknoloji	E	H	E	E	E	D	E	E	H	E
Atatürk	E	H	E	H	E	D	H	E	H	E
Dünya Çocuk Bayramı	E	E	E	E	E	His.	E	E	E	E
Çocuk ve Ağaç	E	E	E	E	E	His.	E	E	E	E
Bayrağım	E	H	E	E	E	D	E	E	E	E
Bilgi Kuşu	E	E	E	E	E	His.	E	E	E	E
Kitap	E	E	E	H	E	D	E	E	H	E
Şiir Tamamlama	E	E	E	H	H	D	E	E	H	E

Tablo 5'e göre 1. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan şiirlerin tamamı çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun konularda yazılmıştır. Ders kitabındaki şiirlerin hepsi konusu itibariyle çocukların ilgilerini çekecek ve onların ihtiyaçlarını karşılayacak niteliktedir. Şiirlerin görselleriyle uyumu incelendiğinde %41,6'sının metin-görsel uyumu açısından uygun olmadığı görülmektedir. Çocuğun iç dünyasının dikkate alınıp alınmamasına göre bakıldığında şiirlerin iki tanesinin, yani %16,6'sının bu ölçüte uymadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Dilin zenginliklerini içermesi yönüyle incelendiğinde kitaptaki şiirlerin %33,3'ünün yan anlam, mecaz anlam, benzetme, kişileştirme vb. anlamı zenginleştiren dil unsurlarını içermediği sonucuna ulaşılmaktadır. Şiirlerin üçte biri anlatımı güçlendiren bu ifadelerle başvurulmadan yazılmıştır. Şiirlerin büyük çoğunluğunda yazım kuralları ve noktalama işaretleri gerektiği şekilde kullanılırken %25'inde ya hiç kullanılmamış ya da eksik kullanılmıştır. Şiirlerin anlatmak istediği düşüncüyü doğrudan mı yoksa hissettirme yoluyla mı verdiği incelendiğinde, sadece %25'inde anlatılmak istenen düşünce hissettirilerek ifade edilmiştir. Geriye kalan %75'lik kısımda anlatılmak istenen düşünce doğrudan okuyucuya verilmiştir. Şiirlerin dili incelendiğinde %16,6'lık bir kısmının çocuklar açısından uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle "Müzeler" isimli şiirde geçen "Kaçırılmaz o zaman, Eserler yurt dışına." Dizelerinde tarihi eser kaçakçılığının önüne geçilmesi ile ilgili önlem aktarılmıştır. Müzenin ne demek olduğunun yeni öğrenildiği bu yaşlarda öncelikle çocuklara sağlıklı bir şekilde müze bilincinin verilmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Dolayısıyla tarihi eser kaçakçılığına bu yaştaki çocuklar için değinilmesi uygun değildir. Tüm bunların yanı sıra şiirlerin %100'ünde uyak, redif ya da hece ölçüsü gibi ahenk unsurlarının en az birinin bulunduğu görülmektedir. Şiirler duygu içerip içermemelerine göre incelendiğinde %50'si duygulu olup, %50'sinin ise sadece birbiri ardına kafiye ile dizilmiş sözlerden oluştuğu görülmektedir. Ayrıca şiirlerin %100'ünde iletilmek istenen mesaj, ders konusuna ve kazanımına uygun olarak seçilmiştir.

3.2. 2. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Şiirlerden Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde 2. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki şiirler çocuğa görelilik kavramına göre incelenmiştir. Bulgular Tablo 6'da belirtilmiştir.

Tablo 6. İlkokul 2. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Şiirlerin Çocuğa Göreliliği

Şiir Adı	İ. İ.	Ş.G.	Ç.İ.D.	D.Z.	Y.N.	D.H.	D.S.D.	A.U.	Ş.D.	Ş.K.U.
Alfabe	E	H	E	E	E	D	E	H	H	E
Uçurtma Tekerlemesi	E	E	E	E	E	His.	E	E	E	E
Oyun	E	H	E	E	E	His.	E	E	E	E
Önce Atatürk	E	H	H	H	E	D	E	H	H	E

Atatürk	E	H	E	E	E	D	E	E	E	E
Yaşlı Kadın	E	H	E	H	E	D	H	E	E	E
Çocuklar (Dinleme Metni)	E	E	E	E	E	His.	E	E	E	E
Biri Var ki	E	E	E	E	E	His.	H	E	E	E
Bayrak	E	E	E	E	E	D	E	E	E	E
Dünya	E	H	E	E	E	D	E	E	E	E
Trafik	E	E	E	H	E	D	E	E	H	E
Kumbara	E	E	E	E	E	D	E	E	H	E
Sporcu	E	E	E	H	E	D	E	E	H	E
Teknoloji	E	E	E	H	E	D	E	H	H	E
Taşıtlara Sesleniş	E	E	E	E	E	D	E	H	E	E

Tablo 6'ya göre 2. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan şiirlerin tamamı çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun konularda yazılmıştır. Ders kitabındaki şiirlerin hepsi konusu itibariyle çocukların ilgilerini çekecek ve onların ihtiyaçlarını karşılayacak niteliktedir. Şiirlerin görselleriyle uyumu incelendiğinde %40'ının metin-görsel uyumu açısından uygun olmadığı görülmektedir. Çocuğun iç dünyasının dikkate alınıp alınmamasına göre bakıldığında şiirlerin bir tanesinin, yani %6,6'sının bu ölçüte uymadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Dilin zenginliklerini içermesi yönüyle incelendiğinde kitaptaki şiirlerin %33,3'ünün yan anlam, mecaz anlam, benzetme, kişileştirme vb. anlamı zenginleştiren dil unsurlarını içermediği sonucuna ulaşılmaktadır. Şiirlerin üçte biri anlatımı güçlendiren bu ifadelere başvurulmadan yazılmıştır. Şiirlerin %100'ünde yazım kuralları ve noktalama işaretleri gerektiği şekilde kullanılmıştır. Şiirlerin anlatmak istediği düşüncüyü doğrudan mı yoksa hissettirme yoluyla mı verdiği incelendiğinde, sadece %26,6'sında anlatılmak istenen düşünce hissettirilerek ifade edilmiştir. Geriye kalan %73,3'lük kısımda anlatılmak istenen düşünce doğrudan okuyucuya verilmiştir. Şiirlerin dili incelendiğinde %13,3'lük bir kısmının çocuklar açısından uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunlardan "Yaşlı Kadın" isimli şiir sanki çocuklar için değil de yetişkin bir bireye yaşlılığın olumsuz yanlarını anlatmak için yazılmış. Bunların yanı sıra şiirlerin %26,6'sında uyak, redif ya da hece ölçüsü gibi ahenk unsurlarının hiçbirinin bulunmadığı görülmektedir. Şiirler duygu içerip içermemelerine göre incelendiğinde %60'ı duygulu olup, %40'ının ise sadece birbiri ardına kafiye ile dizilmiş sözlerden oluştuğu görülmektedir. Ayrıca şiirlerin %100'ünde iletilmek istenen mesaj, ders konusuna ve kazanımına uygun olarak seçilmiştir.

3.3.3. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Şiirlerden Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde 3. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki şiirler çocuğa görelilik kavramına göre incelenmiştir. Bulgular Tablo 7'de belirtilmiştir.

Tablo 7. İlkokul 3. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Şiirlerin Çocuğa Göreliliği

Şiir Adı	İ. İ.	Ş.G.	Ç.İ.D.	D.Z.	Y.N.	D.H	D.S.D	A.U.	Ş.D.	Ş.K.U
Ev Ödevi	E	E	E	H	H	D	E	H	H	E
Çakıl Taşı	E	E	E	E	E	His.	E	E	E	E
Atatürk'ün Sesi	E	H	H	E	E	D	H	E	E	E
Kolesterol	E	E	E	H	H	His.	E	H	H	E
Oynuyorum	E	H	E	E	E	His.	E	E	H	E
Televizyondaki Reklamcı Amca	E	E	E	H.	H	His.	E	H	H	E

Saatlerimiz	E	E	E	E	E	D	E	E	H	E
Teknoloji	E	E	E	H	E	D	E	E	H	E
Cep Telefonu	E	E	E	H	E	D	E	E	H	E
Ornitorenk	E	E	E	E	H	D	E	E	H	E
19 Mayıs	E	E	E	E	E	His.	E	E	E	E

Tablo 7'ye göre 3. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan şiirlerin tamamı çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun konularda yazılmıştır. Ders kitabındaki şiirlerin hepsi konusu itibariyle çocukların ilgilerini çekecek ve onların ihtiyaçlarını karşılayacak niteliktedir. Şiirlerin görselleriyle uyumu incelendiğinde %18,2'sinin metin-görsel uyumu açısından uygun olmadığı görülmektedir. Çocuğun iç dünyasının dikkate alınıp alınmamasına göre bakıldığında şiirlerin bir tanesinin, yani %9,1'inin bu ölçüte uymadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Dilin zenginliklerini içermesi yönüyle incelendiğinde kitaptaki şiirlerin %45,5'inin yan anlam, mecaz anlam, benzetme, kişileştirme vb. anlamı zenginleştiren dil unsurlarını içermediği sonucuna ulaşılmaktadır. Şiirlerin %36,4'ünde yazım kuralları ve noktalama işaretleri gerektiği şekilde kullanılmamıştır. Şiirlerin anlatmak istediği düşünceyi doğrudan mı yoksa hissettirme yoluyla mı verdiği incelendiğinde, sadece %45,6'sında anlatılmak istenen düşünce hissettirilerek ifade edilmiştir. Geriye kalan %54,4'lük kısımda anlatılmak istenen düşünce doğrudan okuyucuya verilmiştir. Şiirlerin dili incelendiğinde %100'ünün çocuklar açısından uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunların yanı sıra şiirlerin %27,3'ünde uyak, redif ya da hece ölçüsü gibi ahenk unsurlarının hiçbirinin bulunmadığı görülmektedir. Şiirler duygu içerip içermemelerine göre incelendiğinde %27,3'ü duygulu olup, %72,2'sinin ise sadece birbiri ardına kafiyeye ile dizilmiş sözlerden oluştuğu görülmektedir. Ayrıca şiirlerin %100'ünde iletilmek istenen mesaj, ders konusuna ve kazanımına uygun olarak seçilmiştir.

3.4. 4. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarındaki Şiirlerden Elde Edilen Bulgular

Bu bölümde 4. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki şiirler çocuğa görelilik kavramına göre incelenmiştir. Bulgular Tablo 8'de belirtilmiştir.

Tablo 8. İlkokul 4. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Şiirlerin Çocuğa Göreliliği

Şiir Adı	İ. İ.	Ş.G.	Ç.İ.D.	D.Z.	Y.N.	D.H.	D.S.D.	A.U.	Ş.D.	Ş.K.U.
Arkadaşlık	E	H	E	E	E	D	E	E	E	E
İyi Dilekler Günü	E	H	E	E	E	D	E	H	E	E
Başkomutan Kemal	E	E	E	E	H	His.	E	H	E	E
Kurtuluş	E	E	E	E	E	His.	E	E	E	E
Sevgi Çelengi	E	H	E	E	E	His.	E	E	E	E
Bayrak	E	E	E	E	E	His.	E	E	E	E
Anadolu Sevgisi	E	H	E	E	E	His.	E	E	E	E
Yağmur	E	E	E	E	E	His.	E	H	E	E
Doğanın Sesi	E	E	E	E	E	D	E	H	E	E
Sinema	H	E	H	E	H	D	H	H	E	E
Sözcükler	E	H	H	H	H	D	E	E	H	E

Tablo 8'e göre 4. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan şiirlerin tamamına yakını çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun konularda yazılmıştır. Sadece %8,3'lük bir kısım bu ölçüte uymamaktadır. "Sinema" adlı şiirde şair sinemaların ilk kurulduğu zamanlardaki anılarını anlatmaktadır. Anlatılanlar çocuğun gözünde canlanamayacak kadar eski dönemleri anlattığı ve yeterince betimlenmediği için çocukların ilgisini çekmeyecektir. Şiirlerin görselleriyle uyumu incelendiğinde %41,6'sının metin-görsel uyumu açısından uygun olmadığı görülmektedir. Çocuğun iç dünyasının dikkate alınıp alınmamasına göre bakıldığında şiirlerin iki tanesinin, yani %16,6'sının bu ölçüte uymadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Dilin zenginliklerini içermesi yönüyle incelendiğinde kitaptaki şiirlerin %8,3'ünün yan anlam, mecaz anlam, benzetme, kişileştirme vb. anlamı zenginleştiren dil unsurlarını içermediği sonucuna ulaşılmaktadır. Şiirlerin %33,3'ünde yazım kuralları ve noktalama işaretleri ya hiç kullanılmamış ya da eksik bir şekilde kullanılmıştır. Şiirlerin anlatmak istediği düşüncüyü doğrudan mı yoksa hissettirme yoluyla mı verdiği incelendiğinde, sadece %50'sinde anlatılmak istenen düşünce hissettirilerek ifade edilmiştir. Geriye kalan %50'lik kısımda anlatılmak istenen düşünce doğrudan okuyucuya verilmiştir. Şiirlerin dili incelendiğinde %8,3'lük bir kısmının çocuklar açısından uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunların yanı sıra şiirlerin %50'sinde uyak, redif ya da hece ölçüsü gibi ahenk unsurlarının hiçbirinin bulunmadığı görülmektedir. Şiirler duygu içerip içermemelerine göre incelendiğinde %83,4'ünün duygulu olup, %16,6'sının ise sadece birbiri ardına kafiye ile dizilmiş sözlerden oluştuğu görülmektedir. Ayrıca şiirlerin %100'ünde iletilmek istenen mesaj, ders konusuna ve kazanımına uygun olarak seçilmiştir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma sonuçlarına göre İlkokul Türkçe ders kitabında yer alan şiirlerin %98'i çocukların ilgi ve ihtiyaçlarına uygun konularda yazılmıştır. Ders kitabındaki şiirlerin biri hariç hepsi konusu itibariyle çocukların ilgilerini çekecek ve onların ihtiyaçlarını karşılayacak niteliktedir. Şiirlerin görselleriyle uyumu incelendiğinde %32,3'ünün metin-görsel uyumu açısından uygun olmadığı görülmektedir. Çocuk metinlerinde görsellik, hayal dünyasının gelişimine katkı sağlaması açısından önemli bir yere sahiptir. Buna rağmen kitaplarda yer alan şiirlerin üçte birinin ya görseli uygun değildir ya da hiç görseli bulunmamaktadır.

Çocuğun iç dünyasının dikkate alınıp alınmamasına göre bakıldığında şiirlerin altı tanesinin, yani %11,8'inin bu ölçüte uymadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Çocuk şiirlerini normal şiirlerinden ayıran en büyük farklardan biri, şiirlerin çocuğun iç dünyasının dikkate alınarak hazırlanmasının gerekliliğidir. Kitaplardaki şiirlerin oransal açıdan büyük bir kısmında bu ölçüte uyulurken altı tanesinde uyulmamıştır.

Dilin zenginliklerini içermesi yönüyle incelendiğinde kitaptaki şiirlerin %29,4'ünün yan anlam, mecaz anlam, benzetme, kişileştirme vb. anlamı zenginleştiren dil unsurlarını içermediği sonucuna ulaşılmaktadır. Şiirlerin üçte birine yakını anlatımı güçlendiren bu ifadelere başvurulmadan yazılmıştır.

Şiirlerin büyük çoğunluğunda yazım kuralları ve noktalama işaretleri gerektiği şekilde kullanılırken %21,5'inde ya hiç kullanılmamış ya da eksik kullanılmıştır. Çocuklarının temel dil becerilerini kazandıkları ilkokul yıllarında ders kitabı olarak okutulan materyallerde bu gibi yazım ve noktalama eksikliklerinin olmaması gerekmektedir.

Şiirler bir duyguyu düşüncüyü anlatırken sözcüklerin farklı edebi sanatlarla yoğrulması sonucu derin anlamlar taşımaktadır. Çocuk şiirlerinde derin anlamlar içeren söz sanatlarının yoğun kullanılması çocuğun yaşına ve anlama seviyesine uygun olmayacağından, çok tercih edilen bir durum değildir. Ama bir şiiri düz yazıdan ayıran yine en belirgin özelliklerinden biri de sözcüklerin bir ahenk içinde, anlatılmak istenenin hissettirilerek ifade edilmesidir. Çocuk şiiri de olsa, şiirin anlatmak istediği düşünce doğrudan verilmemeli okuyucu bunu hissederek şiiri özümsemelidir. Bu açıdan incelendiğinde şiirlerin, sadece %37,3'ünde anlatılmak istenen düşünce hissettirilerek ifade edilmiştir. Geriye kalan %62,7'lik kısımda anlatılmak istenen düşünce doğrudan okuyucuya verilmiştir.

Çocuk şiirlerinin dili olabildiğince sade olmalı, hitap ettiği yaş grubunun kelime haznesine mümkün olduğunca uygun olmalıdır. İlkokul Türkçe ders kitaplarında yer alan toplam 51 şiirin 6'sının, yani %11,8'inin, hitap ettiği yaş grubuna uygun bir dille yazılmadığı tespit edilmiştir.

Şiiri şiir yapan bazı ahenk unsurları vardır; redif, kafiye, ölçü, asonans, aliterasyon gibi... Bunlara göre incelendiğinde şiirlerin %25,5'inin ahenk unsurlarını içermeye yetersiz olduğu görülmektedir.

Şiirlerin en belirgin özelliklerinden biri de duygu içermesidir. Herhangi bir duyguyu barındırmayan şiir düz yazıdan farksız olur. Şiir düz yazıdan ya da tekerlemeden farklı olmalıdır. Kitaplarda incelenen şiirlerin %43,1'inin duygu içermediği tespit edilmiştir. Bunun yanında şiirlerin tamamının, içerdiği konu bakımından dersle alakalı olduğu görülmektedir. Sadece bir bilginin okuyucuya iletilmesi amacıyla şiir yazılması doğru değildir. Şiir aynı zamanda okuyucuda estetik zevk de uyandırmalıdır. Şiirlerin yazılışı esnasında bir kazanımın iletilmesi düşüncesi şiir türünün gerekliliklerinin önüne geçmemelidir.

Okullarda çocukları genç yaştan şiir türüyle tanıştırmak oldukça önemli ve gereklidir. Ancak Turan-Siviş ve Emiroğlu (2020), Türkben (2019), Çakır (2013), Küçükavşar ve Hasırcı'nın (2013) de çalışmasında belirttiği gibi çocuğa görelilik kavramı bir çocuk eserinin ortaya konmasındaki en önemli husustur. Dolayısıyla oluşturulan eserlerde çocuğa görelilik kavramının üzerinde durulması gerekmektedir.

Öneriler

- Türkçe ders kitaplarındaki şiirler, biçim ve içerik açısından yeniden incelenmeli, daha çok uzmandan yardım alınarak gerekli düzenlemeler yapılabilir.
- Kitap yazma komisyonlarında çocuk gelişimi uzmanlarının görevlendirilmesi, varsa sayılarının artırılması çocuğa görelilik kavramı açısından kitapların geliştirilmesine katkı sağlayabilir.
- Kitaplardaki metinlerin düzenlenmesi sırasında ilköğretim öğretmenlerinin görüşlerini beyan edebilecekleri bir sistem kurularak buradan verilerin toplanması sonucunda eserler yeniden incelenerek kitaplara alınabilir.

5. KAYNAKÇA

- Akyol, H. (2006). *Yeni programa uygun Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Baş, B. (2003). Altıncı sınıf Türkçe ders kitaplarında metin türleri üzerine bir inceleme. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (13), 257-265.
- Bayat, N., & Çetinkaya, G. (2017). Şiirsel yapı açısından çocuk şiirleri. *Mediterranean Journal of Humanities*, 7(1), 67-76.
- Canlı, S. (2015). Türkçe ders kitaplarına seçilecek metinlerin belirlenmesinde çocuğa görelilik ilkesi. *Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 98-123.
- Coşkun, M. V., & Önkaş, N. A. (2006). Fonetik laboratuvarı destekli edebiyat öğretimi. 6. *Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı*, Kıbrıs.
- Çakır, P. (2013). Türkçe ders kitaplarındaki öykülerin çocuğa görelilik ilkesi açısından incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 8(1), 1171-1180.
- Çer, E. (2016). Türkçe öğretiminde çocuğa görelilik ilkesine uygun edebiyat yapıtlarının önemi. *Elementary Education Online*, 15(4), 1400-1410.
- Çıraklı, E. K. (2019). *Çocuklara yabancı dil olarak İngilizce sözcük öğretiminde şiir kullanımı*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ercan, A. N. (2014). 8. sınıf Türkçe ders kitaplarındaki şiirlerin şekil, tema ve tür açılarından incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2(2), 15-27.
- Çer, E. (2016). Türkçe öğretiminde çocuğa görelilik ilkesine uygun edebiyat yapıtlarının önemi. *İlköğretim Online*, 15(4), 1399-1410.
- Günesu, Y. (2015). *Beşinci sınıf Türkçe ders kitaplarındaki şiirlerin 'çocuğa görelilik' ilkesi doğrultusunda incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kaya, M. (2013). Okuma-yazma öğretiminde şiir. *Dil ve Edebiyat Dergisi*, 10(1), 49-96.
- Kolaç, E. (2009). İlköğretim Türkçe ders kitaplarında yer alan metinlerin tür açısından değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 594-626.
- Küçükavşar, A., & Hasırcı, S. (2013). Türkçe ders kitaplarındaki şiirlerin çocuğa göreliği. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(24), 57-76.

- Özbay, M. (2002). *Öğretmen görüşlerine göre Ankara merkez ilköğretim okullarında Türkçe öğretimi*. Ankara: Gölge Ofset Matbaacılık.
- Saltık, O. (2019). “Şiirimi Kedi Kaptı” adlı şiir kitabında çocuk gerçekliği. *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 5(10), 180-194.
- Siviş, B. T., & Emiroğlu, S. (2020). İlkokul 1-4. sınıflarda okutulan Türkçe ders kitaplarındaki dinleme metinlerinin belirlenen ölçütlere göre incelenmesi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 105-136.
- Şahbaz, N. K. (2003). Türkçe öğretimi açısından Ceyhan Atuf Kansu'nun çocuk şiirleri. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (13), 351-371.
- Türkben, T. (2019). Türkçe ders kitaplarındaki metin resimlerinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 650-672.
- Ülper, H. (2010). Ders kitabı değerlendirme üzerine ayrı bakış açılarına göre hazırlanmış kimi makaleler. H. Ülper (Ed.), *Türkçe ders kitabı çözümlemeleri* (ss. 251). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Yıldırım, E. (2012). *Şiirin Türkçe eğitimindeki işlevi ve ilköğretim ikinci kademe Türkçe ders kitaplarındaki şiirlerin yerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

6. EXTENDED ABSTRACT

Language is one of the most necessary elements for people to communicate with each other, and being able to use the language effectively is very important for the efficiency of interpersonal communication (Ercan, 2014). The development of language skills in students is provided by Turkish lessons given since primary school years. The texts contained in the Turkish textbooks used as the main material in these courses; it should be suitable for the development level, interests and wishes of the students (Kolaç, 2009). Because teachers who teach Turkish lessons generally continue their lessons by making use of the textbook (Özbay, 2002, p. 37). One of these text types is poems. Poems, which are the type in which emotions and thoughts are transferred into words in harmony, are an important genre in that they can contain more than one thought in a short and concise manner (Akyol, 2006, p. 121). In poetry, language is skillfully used together with aesthetic elements, and in this respect, poems are one of the biggest elements that reflect the richness of a language (Coşkun & Açık, 2006). The diversity in meaning as a result of this richness; It enables children to develop in interpreting and making sense of what they read (Katip-Çıraklı, 2019).

Relativity to the child is of great importance in poems, as in all genres written for children. Primary school Turkish textbooks, which are used as a course material in the process of continuing education in primary schools, contain many poems. Therefore, it is important to examine these poems in the context of being suitable for children in order to eliminate the deficiencies in this subject. The aim of the research is to determine whether primary school Turkish textbooks are suitable for children and to offer solutions.

This research is a qualitative research. The method of the research is “document review”. The poems in the Turkish textbooks in which the research will be conducted were examined in the context of being suitable for children, as sub-titles. The subtitles and classifications created were made by considering the criteria in the similar studies of Yıldırım (2012), Günesu (2015), Küçükavşar and Hasırcı (2013). With the prepared form, data were collected and the findings were shared in tables.

According to the results of the research, 98% of the poems in the Primary School Turkish textbook were written on topics suitable for the interests and needs of children. Except for one of the poems in the textbook, all of them are of a quality that will attract the attention of children and meet their needs. When the harmony of the poems with their visuals is examined, it is seen that 32.3% of them are not suitable in terms of text-visual harmony. Visuality in children's texts has an important place in terms of contributing to the development of the world of imagination. Despite this, one third of the poems in the books either do not have an appropriate visual or do not have any visuals.

Considering whether the inner world of the child is taken into account or not, it is concluded that six of the poems, ie 11.8%, do not comply with this criterion. One of the biggest differences that distinguishes children's poems from normal poems is the necessity of preparing poems taking into account the child's inner world.

While this criterion was complied with in a proportionally large part of the poems in the books, six of them were not.

When examined in terms of containing the richness of the language, 29.4% of the poems in the book have connotation, metaphorical meaning, simile, personification, etc. It is concluded that it does not include language elements that enrich the meaning. Nearly one-third of the poems were written without reference to these expressions, which strengthen the expression.

In the majority of the poems, spelling rules and punctuation marks were used properly, while in 21.5% they were either never used or used incompletely. There should not be such spelling and punctuation deficiencies in the materials that are taught as textbooks in the primary school years when their children gain basic language skills.

One of the most distinctive features of a poem that distinguishes it from prose is that words are expressed in harmony, by making what is meant to be conveyed felt. Even if it is a children's poem, the thought that the poem wants to express should not be given directly, the reader should feel this and absorb the poem. When examined from this point of view, only 37.3% of the poems express the thought that is wanted to be told. In the remaining 62.7%, the idea to be conveyed was given directly to the reader.

The language of children's poems should be as simple as possible and should be as appropriate as possible to the vocabulary of the age group it addresses. It has been determined that 6 of the 51 poems in the primary school Turkish textbooks, that is 11.8%, were not written in a language suitable for the age group they are addressing.

There are some elements of harmony that make poetry poetry; such as redif, rhyme, meter, assonance, alliteration... According to these, it is seen that 25.5% of the poems are insufficient to include the elements of harmony.

One of the most distinctive features of poems is that they contain emotion. Poetry that does not contain any emotion is no different from prose. Poetry must be different from prose or rhyme. It has been determined that 43.1% of the poems examined in the books do not contain emotions. In addition, it is seen that all of the poems are related to the lesson in terms of the subject they contain. It is not correct to write a poem just to convey a piece of information to the reader. Poetry should also evoke aesthetic pleasure in the reader. The idea of conveying an achievement during the writing of the poems should not override the requirements of the poetry genre.